

Síndrome de dependència

Dos fets, que encara són dos projectes, han ocupat els últims dies els principals titulars informatius. Sense comptar, evidentment, les ja habituals vagues tàctiques i la renovada actuació mortífera d'ETA. El primer fet o projecte es presenta com una revolució de tot el sistema educatiu plena, sembla, d'una ambiciosa voluntat innovadora. El segon projecte es presenta com la voluntat d'instaurar governs municipals estables i eficaços en moltes ciutats d'Espanya on se suposa que no ho són: legítima defensa dels interessos ciutadans.

Vint anys de l'actual sistema educatiu espanyol, que procedeix d'una llei de l'any 70 que llavors es va presentar com innovadora i revolucionària, han produït dos efectes paral·lels: l'expansió constant de la població escolaritzada (efecte, més que no de la llei, de l'evolució social general), i l'extensió simultània de la ignorància generalitzada. Tot professor d'Institut o d'Universitat és perfectament conscient del lamentable estat de coneixements dels alumnes que passen per les seues mans. Perquè l'educació —bàsica, mitjana o superior— no es fa funcionar a base de lleis i de reformes, sinó a base d'una decisió política que la considere prioritària, i dels recursos materials i humans corresponents. De la nova llei del ministre Solana, tan llargament gestada (i que tant d'escepticisme desperta en un professorat que ja no creu en prodigis), la cosa més positiva és la idea de lligar-la a un finançament suficient. La cosa més negativa, la rigidesa dirigista de tot el projecte.

Tal com el Ministeri d'Educació concep el projecte, es consolida i s'aprofundeix un model educatiu detalladament únic per tot l'estat. No solament l'esquema general del sistema i els continguts mínims, sinó l'organització concreta dels cicles i dels cursos, modalitats, matèries i distribució de les hores lectives. Tot. Estaran condicionats fins els horaris i els programes de les assignatures. Les competències plenes de la Generalitat Valenciana o de la Generalitat de Catalunya en matèria educativa, esdevenen competències buides. Escapar de la dependència del model central i únic, pràcticament impossible. Els intents de configurar un model educatiu *per al propi país*, adaptat

a la *pròpia societat*, queden radicalment frustrats. A Madrid no els interessa que l'organització i els continguts educatius de Catalunya (on hi havia voluntat de fer alguna cosa *pròpia*) o del País Valencià (on no n'hi havia) siguem millors o pitjors: vol que siguem *iguals*. *Autonomia i competències plenes* vol dir, segons el Ministeri, que les Conselleries aplicaran les lleis, ordres i reglaments elaborats a Madrid. Segurament podran afegir-hi algun detall decoratiu.

L'actualitat demostra que allò que importa són els interessos generals de la política espanyola i del seus partits. La resta, per exemple els valencians i catalans, som «perifèria» dependent. A expenses dels projectes i de les

decisions d'altri. De manera que si als dirigents del PP i del CDS, per raó de les seues particulars combinacions, els interessa canviar l'alcalde de Madrid, i preparar algunes jugades complementàries, potser que de rebot ens toque també la bola a Castelló, a València, a Palma... o a Tarragona. No vol dir que aquestes ciutats, i algunes altres, hagen de canviar d'alcalde necessàriament, ni que en totes siga aplicable el mateix tipus de maniobra. El que és simptomàtic és una altra cosa: que el fet esdevinga possible, que se'n parle i es plantege, no per decisió pròpia, per un canvi de les condicions polítiques locals, o en

tot cas per un joc de forces interior del país. Sinó per unes decisions preses en la cúpula madrilenya de dos partits espanyols. En funció de l'alcaldia de Madrid. Hi ha moments que la dependència té manifestacions més humiliants i miserables que de costum. És humiliant que puguen canviar l'alcalde de Castelló —o el de Tarragona, si CiU entra en el joc, o el de Palma si vol UM, o el de València si participa UV— únicament perquè a Madrid el CDS està nerviós i el PP vol aprofitar el moment dolç. De tal manera que una part dels nostres governs municipals pot estar condicionada per un canvi en el govern municipal de Madrid.

Síndrome, diu el diccionari general, és el «conjunt de símptomes d'una malaltia». *Dependència*, se suposa que tothom sap què vol dir: només cal repassar les informacions d'actualitat. □